

TTD ÜYESİ OLAN GÖĞÜS HASTALIKLARI HEKİMLERİNDE SİGARA İÇME DURUMU VE İLİŞKİLİ FAKTÖRLER

Pınar Pazarlı Bostan¹, Zeynep Ayfer Aytemur², Süleyman Savaş Hacıevliyagil², Funda Öztuna³
Osman Örsel⁴, Sibel Kıran⁵

¹ Sakarya Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

² İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Göğüs Hastalıkları A.D.

³ Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi Göğüs Hastalıkları A.D.

⁴ S.B Atatürk Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi E.A. Hastanesi

⁵ Karaelmas Üniversitesi Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı A.D.

Giriş ve Amaç: Bir halk sağlığı sorunu olan sigara alışkanlığının, özellikle hekimler arasında toplumun diğer kesimleri gibi yaygın olması, o ülkenin tütün kontrolü çalışmaları açısından çok ciddi bir sorundur. Birçok bilimsel çalışmada; hekimlerin, sigara içme davranışı konusunda rol modeli olduğunu ve genel toplumun sigara içme sıklığını belirgin şekilde etkilediği gösterilmiştir. Bu araştırma ile Türk Toraks Derneği(TTD) üyesi olan göğüs hastalıkları uzmanlarının sigara içme durumu ve ilişkili etmenlerin belirlenmesi ile bu konuda yapılacak tütün kontrolü çalışmalarına ışık tutulması amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırma Haziran 2010- Şubat 2011 tarihleri arasında TTD üyesi olan hekimlere (835 kişi) web-anket yolu ile ulaşılarak yürütülen bir proje verilerine dayanmaktadır. Araştırmanın bağımlı değişkeni olan “sigara içme alışkanlığı” tanımlayıcı olarak incelendi. Sigara içmeyi etkileyen olası etmenler ile karşılaştırmalarda analize; “sigara içme alışkanlığı var-yok (ever-never)” olarak alındı. Potansiyel etkileyen değişkenler olarak; “cinsiyet, 2004 yılı öncesi/sonrası mezun olmuş olmak, kırsal/kentsel görev yeri, eğitim kadrosunda bulunup bulunmamak, sigara bırakma polikliniği tecrübesi, sigara bırakma yardımı eğitimi alıp almamış olmak idi. İçicilik durumlarına göre olgular; hiç içmemiş (hiç içmemiş ya da hayat boyu <100 sigara ya da hayatlarının bir döneminde <6 ay sigara içmiş olanlar) ve hayatlarının bir döneminde içici olanlar (aktif içici ve eski içiciler) şeklinde gruplandı. Tanımlayıcı veriler kategorik değişkenlerde sıklıklar ve sürekli değişkenlerde ortalamalar olarak sunuldu. Bağımsız değişkenlerin sigara içme davranışına etkileri çok değişkenli logistik regresyon analizi ile incelendi.

Bulgular: TTD tarafından yapılan web-ankete katılan göğüs hastalıkları hekimi 699 üyeye ulaşıldı. Ulaşılan üyelerin %65.2’si (n=456) kadın, yaş ortalaması 39.4±9.0(25-72) idi. Üyelerin %69’u hiç sigara içmemişti. Olguların %19.5’ i eski içici olup %9.9’u aktif içici idi. Hekimlerin %19’u asistan, %54.4’ü uzman, %18.9’u üniversite öğretim üyesi, %6.3’ü eğitim ve araştırma hastanesinde başasistan, şef/şef yardımcısı idi. Göğüs hastalıkları uzmanlarında hiç sigara içmemiş olmayı(never smoker) ya da hayat boyu herhangi bir zamanda sigara içicisi(ever-smoker) olmayı etkileyen potansiyel değişkenlerin (cinsiyet, 2004 yılı öncesi/sonrası mezun olmuş olmak, kırsal/kentsel görev yeri, eğitim kadrosunda bulunup bulunmamak, sigara bırakma polikliniği tecrübesi, sigara bırakma yardımı eğitimi alıp almamış olmak) etkisini değerlendirmek üzere uygulanan logistik regresyon analizinde cinsiyet ve 2004 sonrası mezuniyet risk etkenleri olarak saptandı. Sigara içiciliği açısından erkeklerde risk 1.8 kat (GA: 1.2-2.5); 2004 öncesi mezun olanlarda da 1.8 kat (GA: 1.1-3.1) fazla bulundu. Sigara bırakma polikliniği tecrübesi olmayanlarda sigara içme OR:1.3 (0.9-1.8); eğitim kadrosunda çalışmayanlarda OR:1.2 (0.8-1.8) idi.

Sonuç: Ankete katılan TTD üyesi göğüs hastalıkları hekimlerinde saptanan nispeten düşük sigara içme oranları ve ayrıca tütün kontrolü çalışmaları açısından önemli bir geçiş tarihi olan

2004 yılının öncesi ve sonrası içicilik oranlarında saptanan fark; hem ulusal hem de TTD nezdinde yapılan tütün kontrolü çalışmalarının etkisinin göstergesi olabilir. Tütün kontrolü çalışmaları açısından, eğitim ve farkındalık artışının sigara içme sıklıklarındaki bilinen etkisi nedeniyle; tütün kontrolü ile ilgilenmeyen diğer branş hekimleri üzerinde de benzer araştırmalar planlamak, tütün kontrolü etkinliklerin önemini ortaya çıkarmak açısından anlamlı olabilir.